

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№83

3RD INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

SCIENCE AND
TECHNOLOGY:
NEW HORIZONS
OF DEVELOPMENT

JUNE 3-5, 2026
PRAGUE, CZECH REPUBLIC

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

3rd International Scientific and Practical Conference
«**Science and Technology: New Horizons of
Development**»

Collection of Scientific Papers

June 3-5, 2026
Prague, Czech Republic

UDC 001(08)

Science and Technology: New Horizons of Development. Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. Prague, Czech Republic. June 3-5, 2026.

ISBN 979-8-89704-982-0 (series)
DOI 10.70286/ISU-03.06.2026

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-982-0

© Participants of the conference, 2026
© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2026
Official site: <https://isu-conference.com/>

CONTENT

SECTION: ACCOUNTING AND TAXATION

Kruhlyi V.

MECHANISM FOR IMPLEMENTING SUSTAINABLE
DEVELOPMENT REPORTING BY UKRAINIAN ENTERPRISES..... 29

Макарович В.К., Калінова М.М.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ
ПРАЦІВНИКАМ..... 32

Кузьмович Д.О., Дубовик О.Ю.

МИТНІ ПЛАТЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ
БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ..... 36

SECTION: AGRICULTURAL SCIENCES

Yashchenko L., Androshchuk O., Kyrylchuk A.

CARBON EFFICIENCY OF AGROECOSYSTEMS UNDER
OPTIMIZED CROP NUTRITION: A CASE STUDY OF CROP
ROTATION IN WESTERN POLISSIA..... 41

Лесновська О.В., Миколайчук Л.П., Санжара Р.А., Щуров Є.А.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КОЗІВНИЦТВА В
ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ..... 45

Воропай Ю.В.

ВПЛИВ КОМПЛЕКСНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ФОРМУВАННЯ
ВРОЖАЙНОСТІ НУТУ В СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ..... 48

SECTION: ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION

Волков Д., Кулик А.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛИТ ПЕРЕКРИТТЯ
З ДЕФЕКТАМИ ВИГОТОВЛЕННЯ У НОВОМУ БУДІВНИЦТВІ..... 50

Фредюк А.В.

ПОДІЯ ЯК ФОРМАТ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОГРАМУВАННЯ У
КОНТЕКСТІ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ..... 52

Войко Н.Ю., Кравець А.А.

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗОНУВАННЯ ЯК
ІНСТРУМЕНТ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ДЕГРАДОВАНИХ ПАРКОВИХ
ТЕРИТОРІЙ..... 54

Krasnitskyi P.V., Blikharskyi Y.Z. DIGITAL IMAGE CORRELATION AS A TOOL FOR MONITORING DEFORMATIONS OF BRIDGE STRUCTURES UNDER SERVICE CONDITIONS.....	58
---	----

Волков Д., Калмиков А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ОГОРОДЖУВАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ.....	62
--	----

SECTION: ART HISTORY AND LITERATURE

Podlevskyi S., Bobyr Ye. PRINCIPLES OF USING THE BAUHAUS STYLE IN MODERN IDENTITY DESIGN OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	66
--	----

Карпова І.Ю., Радченко А.О., Шевченко Т.С. ГОБЕЛЕН-ТРАНСФОРМЕР «БЕЗМЕЖНІСТЬ ПРОСТОРУ МАНИТЬ»: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО ТКАЦТВА І СТРИНГ-АРТУ У ВИСТАВКОВОМУ ДИЗАЙНІ.....	69
---	----

Сухарь К., Бабяк Є. ДІАЛЕКТИКА ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВА В УКРАЇНСЬКІЙ ХОРЕОГРАФІЇ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ОБРАЗУ БОРОТЬБИ ТА ВІДРОДЖЕННЯ У ХОРЕОГРАФІЧНОМУ ТВОРІ «ЧЕРВОНА КАЛИНА» ІМЕНІ ПАВЛА ВІРСЬКОГО.....	75
--	----

Радченко А.О., Кулік М.І. ІНКЛЮЗИВНІСТЬ В ДИЗАЙНІ ОБ'ЄКТІВ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА.....	78
--	----

Aliyeva N. ARTISTIC EMBODIMENT OF MORAL-DIDACTIC IDEAS IN THE WORK OF KHAGANI SHIRVANI.....	84
--	----

Вергунов С.В., Вергунова Н.С., Клименко С.О. ТИРАЖНІСТЬ VS УНІКАЛЬНІСТЬ: ІСТОРИЧНІ МОДЕЛІ ТА КРИТЕРІЇ ПОЗИЦІОНУВАННЯ КОЛЕКЦІЙНОГО ПРОДУКТУ.....	87
--	----

SECTION: AUTOMATION AND ROBOTICS

Гануля Р.І., Кресінський Н.Б., Козбур І.Р., Олійник Д.В. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБРОБКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАНЬ У ЛАБОРАТОРНИХ СТРУКТУРАХ	92
--	----

Kyshenko V., Kovalenko S., Pankov D. ANALYSIS OF CHAOTIC BEHAVIOR OF SUGAR PRODUCTION CONTROL OBJECTS.....	95
---	----

SECTION: BIOLOGY AND BIOCHEMISTRY

П'яківська М.І., Музика Л.В. ТКАНИННО-СПЕЦИФІЧНІ ЗМІНИ ВМІСТУ ЗАГАЛЬНИХ ЛІПІДІВ В ОРГАНІЗМІ ANODONTA CYGNEA ЗА ДІЇ НЕОРГАНІЧНОГО ФОСФОРУ.....	100
---	-----

Попадюк К.С., Єна М.С. ВПЛ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОРОФАРИНГЕАЛЬНОГО РАКУ: МОЛЕКУЛЯРНІ МЕХАНІЗМИ ДІЇ ОНКОПРОТЕЇНІВ E6 ТА E7.....	101
--	-----

SECTION: CHEMISTRY AND PHARMACEUTICALS

Колосова І.І., Коваль Т.О. ФІТОПРЕПАРАТИ ЯК ПОТЕНЦІЙНІ АД'ЮВАНТИ У ТЕРАПІЇ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ.....	105
---	-----

Микитюк С., Василюк С., Лубенець В. ПРОГНОЗОВАНА АКТИВНІСТЬ ТІОСУЛЬФОНАТІВ РОСЛИННОГО ТА СИНТЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ ЩОДО МІШЕНЕЙ ГЛІКЕМІЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	110
--	-----

Балушак М., Василюк С., Лубенець В. КОМП'ЮТЕРНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ АКТИВНОСТІ ТІОСУЛЬФОНАТІВ ЯК ПОТЕНЦІЙНИХ КОМПОНЕНТІВ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ДОБАВОК ДЛЯ ПІДТРИМКИ ФУНКЦІЙ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ.....	113
--	-----

Kucheruk S., Anichkina O., Kaminskyi O., Kovaliova T. USE OF PHYSICOCHEMICAL METHODS IN PHARMACEUTICAL ANALYSIS OF MEDICINES.....	115
--	-----

Reis Ye., Holubchuk Kh. DEVELOPMENT OF SOFT DOSAGE FORMS BASED ON HEXAFLUOROSILICATES FOR THE PREVENTION AND TREATMENT OF CARIES.....	117
---	-----

SECTION: COMPUTER ENGINEERING

Русакова Н., Туренко Ю. ПРОГРАМНА СИСТЕМА ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ УКРИТТІВ.....	119
--	-----

Zhovnirchik L. THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MODERN SOFTWARE TESTING.....	123
Zora I., Romaniuk O. SOFTWARE QUALITY MODELING OF DECENTRALIZED TRANSPORTATION SYSTEMS AS A MULTI-OBJECTIVE OPTIMIZATION PROBLEM.....	129
Кришан О.Ф., Корень О.М., Бившева В.М. ПРОЕКТУВАННЯ ВИСОКОНАВАНТАЖЕНИХ СИСТЕМ (HIGHLOAD): СТРАТЕГІЇ РЕПЛІКАЦІЇ, ШАРДИНГУ ТА КЕШУВАННЯ ДАНИХ.....	131
Хмарук Т.М., Гриник Р.О. СИСТЕМА ЦИФРОВОГО ОБЛІКУ ВІЙСЬКОВИХ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЕКТІВ.....	134
Канавець В. ВЕБСИСТЕМА АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ОСНОВІ КІЛЬКІСНИХ МЕТОДІВ.....	136
Головченко К. ВЕБ-СИСТЕМА КОРЕЛЯЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТЕРИТОРІЇ.....	142
Navrylenko O., Puhach D. SOFTWARE IMPLEMENTATION OF A PIPELINE FOR AUTOMATED GENERATION OF TEST MATERIALS BASED ON LLMS.....	146
SECTION: CULTUROLOGY AND PHILOSOPHY	
Симканинець Н.Ю., Бабяк Є.Я. НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ АНСАМБЛЬ ТАНЦЮ УКРАЇНИ ІМЕНІ ПАВЛА ВІРСЬКОГО ЯК ЕТАП СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.....	149
Суріна Г.Ю. КОМПЛЕКСНЕ МИСЛЕННЯ ТА ПРИНЦИП НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ВНЕСОК ЕДГАРА МОРЕНА В ПОСТНЕКЛАСИЧНУ ЕПІСТЕМОЛОГІЮ.....	151
Моргун О.А., Діордіця А.В., Головаченко В.В., Мисник М.І. ОНТОЛОГІЧНІ ТА КОГНІТИВНІ ВИМІРИ КУЛЬТУРИ В НООСФЕРНІЙ ПАРАДИГМІ.....	155

Моргун О.А., Буркеня Л.В., Сахацька Т.О., Кудряшова В.С. АНТРОПОЛОГІЧНІ ТА АКсіОЛОГІЧНІ ВИМІРИ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	159
---	-----

Юшкевич Ю.С. ГЕНДЕРНИЙ БАЛАНС ТА ІНКЛЮЗИВНІ ПРАКТИКИ В УПРАВЛІННІ ІНСТИТУЦІЯМИ КУЛЬТУРИ ТА КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ.....	163
--	-----

SECTION: ECOLOGY

Majorczyk W., Sokół K., Sokół A. PUBLIC AWARENESS AND ATTITUDES TOWARD ECOLOGICAL AVIATION: RESULTS OF A SURVEY STUDY.....	170
---	-----

Balaxanova Q.V. ŞƏHƏR TORPAQLARINDA QEYDƏ ALINAN GÖBƏLƏK BİOTASININ EKOLOJİ PROSESLƏRDƏ İŞTİRAK PAYININ QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ.....	176
---	-----

Balaxanova Q.V. BƏRPA OLUNAN ENERJİ MƏNBƏLƏRİNİN EKOLOJİ SƏMƏRƏLİLİYİ.....	185
---	-----

Тимошенко А.О., Олійник Т.П. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЕКОЛОГІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	196
---	-----

Andriichuk N., Malanchuk S. YOUTH AS A DRIVING FORCE FOR ECOLOGICAL CHANGE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	201
--	-----

SECTION: ECONOMY

Радзімовська О.В., Камінський Л.Ю. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	206
--	-----

Молибога М. ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ В УКРАЇНІ: ХАРАКТЕРИСТИКА, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	208
---	-----

Мельник Д.Є., Єпіфанова І.М. МІСІЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	213
---	-----

Ковальова Т.В., Негаєва Г.В. ІНФЛЯЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	216
Графська О.І., Графський В.В. АНАЛІЗ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ.....	219
Алваджи Д.В., Єпіфанова І.М. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	221
Ковальова Т.В., Шагун Є.М. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	225
Мудрак Р.П. АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ – ПРОБЛЕМА СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ.....	228
Ushkalyov V. BEHAVIOURAL ECONOMICS IN THE CONTEXT OF BUSINESS DIGITALISATION.....	231
Філіна С., Газдик А., Плітка А., Рзаєва В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	237
Грабек Я.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЛАНЦЮГА ВАРТОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	240
Піпер Д.С., Єпіфанова І.М. ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ..	243
Хачатрян В., Стратійчук В. ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОЇ КОМПАНІЇ.....	246
Коляда А.С. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ В УКРАЇНІ.....	249

Філіна С., Крутько О., Головачова К., Мальчик І. МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	251
---	-----

Дейнека М.А. РОЛЬ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У ПРОГНОЗУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ..	255
---	-----

Арбайтер О.М. ВПЛИВ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ НА ПОГЛИБЛЕННЯ ТА ЗГЛАДЖУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ДИСПРОПОРЦІЙ В УКРАЇНІ..	257
---	-----

Кутмамбетов Н.А. МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В ГОСУДАРСТВЕННО- ЧАСТНОМ ПАРТНЁРСТВЕ: ВОЗМОЖНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДЛЯ КАЗАХСТАНА.....	260
--	-----

SECTION: FINANCE AND BANKING

Журбенко Н. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	266
---	-----

Romanyshyn V. THE IMPACT OF ESG FACTORS ON CORPORATE MARKET VALUE.....	269
---	-----

Дудчик О.Ю., Нашко І.П. ФАКТОРИНГ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ.....	274
--	-----

Римар О. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	277
---	-----

Савонік Т.П. ІНТЕГРАЦІЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ.....	279
---	-----

SECTION: FOOD TECHNOLOGIES

Кирилів М.В., Бекус І.Р. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ХІМІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ.....	283
--	-----

SECTION: GEOLOGY AND GEODESY

Tolgaliuly B.

THE IMPORTANCE OF ENGLISH LANGUAGE COMPETENCE IN
THE FIELD OF CADASTRE AND LAND MANAGEMENT..... 286

Чаговець А.С., Самчук І.М.

ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ПОХОДЖЕННЯ НАФТИ І ГАЗУ..... 289

SECTION: HISTORY

Горлач Д.Б., Соколова Н.Д.

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ: ІСТОРИКО-КАНОНІЧНИЙ ВИМІР ТА
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ..... 293

SECTION: INFORMATION TECHNOLOGY & CYBERSECURITY

Мамрак А., Гадьо І.

AI-DRIVEN СИСТЕМА АНАЛІЗУ ПЕРШОПРИЧИН ІТ-
ІНЦИДЕНТІВ У DEVOPS/SRE СЕРЕДОВИЩАХ..... 299

Мацюк Г., Похонська М.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АНАЛІТИКО-
СИНТЕТИЧНІЙ ОБРОБЦІ ІНФОРМАЦІЇ..... 301

Melnyk H., Melnyk V.

CONTEXT-ORIENTED ARCHITECTURE FOR AI-ASSISTED
DEVELOPMENT WITH MCP SERVERS AND AGENT SKILLS..... 304

Міщенко С.А., Міщенко А.О.

ІНТЕГРАЦІЯ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ У ПРОМИСЛОВІ
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ..... 308

Kurpenko M., Drozdov D., Nikolaiev D., Tyshchuk A., Luchyk S.

MACHINE LEARNING METHODS FOR ANOMALY DETECTION IN
NETWORK TRAFFIC OF INFORMATION SYSTEMS..... 312

Тертерян А.М., Дудник О.О.

РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ
РОЗПІЗНАВАННЯ ГРАФІЧНИХ ЗОБРАЖЕНЬ НА ПЛАТФОРМІ
ANDROID..... 315

Прохорський С.І., Мазулевський О.Є., Фомкін Д.В., Макаруч В.І. АНАЛІЗ РЕКОМЕНДАЦІЙ ІЗ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	320
Pidkarka M., Thomas R., Filipkyi M., Kalyakin S. USING MACHINE LEARNING TO DETECT AND PREVENT CYBERTHREATS.....	324
Калякін С.В., Столик Д.О., Воронянський Є.Р., Заводний О.О. ВИЯВЛЕННЯ АТАК ТИПУ EVIL TWIN КЛІЄНТСЬКИМИ ПРИСТРОЯМИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПАСИВНОГО АНАЛІЗУ МЕРЕЖЕВОГО ЕФІРУ.....	326
Holish A.B., Feshchenko R.D., Vitvitska K.E., Kaliakin S.V. COUNTERING CYBER INTERCEPTION: METHODS AND MEANS OF PROTECTING UNMANNED AERIAL VEHICLE (UAV) CONTROL SYSTEMS FROM UNAUTHORIZED INTERFERENCE.....	329
Жалдак О.В., Метелап В.В. ВИКОРИСТАННЯ ПОДІЄВО-ОРІЄНТОВАНОЇ АРХІТЕКТУРИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СЕРВЕРІВ.....	331
Мацюк Г., Крижанівська Л. БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	333
Каденчук Д., Томас Р., Литовченко В., Калякін С. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ПЛАТФОРМИ ДЛЯ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ: АНАЛІЗ ЗАГРОЗ І ЗАХОДИ ЗАХИСТУ.....	336
Kosovan V., Melnyk H., Melnyk V. DETECTING AI-GENERATED CODE IN COMPETITIVE PROGRAMMING SUBMISSIONS.....	339
Kravtsov K., Melnyk H., Melnyk V. COMBINING ENSEMBLE MACHINE LEARNING MODELS WITH TEXT DATA ANALYSIS FOR MEDICAL CONDITIONS PREDICTION.....	342
Lavreniuk D., Melnyk H., Melnyk V. UNSUPERVISED MACHINE LEARNING METHODS FOR TEXT SUMMARIZATION.....	346

Журавель В.О., Лучик В.Є. OSINT У ВОЄННИЙ ЧАС: КОРИСТЬ ЧИ ЗАГРОЗА.....	350
Федуняк А., Грицай О. МЕХАНІЗМ JSON-ЗНІМКІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ В ОСВІТНІХ ВЕБ-ЗАСТОСУНКАХ....	353
Nechytailo N.V., Kravchenko N.V. THE DANGER OF PUBLIC WI-FI NETWORKS.....	356
Нестеренко В. РАНГОВИЙ ПОШУК АРХІТЕКТУР НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ З УРАХУВАННЯМ ОБМЕЖЕНЬ РОЗГОРТАННЯ.....	358
Myrhorodskiy A., Romaniuk O. QUALITY-ORIENTED EVALUATION MODEL FOR DYNAMIC DATA CONSISTENCY STRATEGIES IN DISTRIBUTED DBMS.....	362
Юрченко Ю.Ю., Малошук Я.В. ЗАСТОСУВАННЯ ВЕЛИКИХ МОВНИХ МОДЕЛЕЙ (LLM) ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ТЕСТУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	366
Зарезенко Д.П. ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОГРАФІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ДАНИХ У ТЕХНОЛОГІЯХ РОЗПОДІЛЕНОГО РЕЄСТРУ.....	368
Сердюк Н.М., Кучеренко В.В. ГІБРИДНІ АРХІТЕКТУРИ МАШИННОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ОБРОБКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НЕЛІНІЙНИХ ЧАСОВИХ РЯДІВ	373
Сухосьян О.Б. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В РОЗРОБЦІ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	375
Serdiuk N., Cherkasov A. DUAL-VIEW DEEP LEARNING FOR CATTLE LIVE-WEIGHT ESTIMATION: FUSING SIDE AND REAR IMAGES FOR BODY- VOLUME APPROXIMATION.....	377
SECTION: INTERNATIONAL RELATIONS	
Rudchenko S.O. ANALYTICS OF INNOVATION SUPPORT IN AGROECOSYSTEMS IN THE CONTEXT OF EU POLICIES.....	383

Потильчак О.В. ПРАВА ЛЮДИНИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	385
--	-----

SECTION: JOURNALISM

Якубовська М.Г. МЕДІАДИСКУРС ЯК ПРОСТІР ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЖУРНАЛІСТА.....	391
--	-----

Борщ О., Макаров О. ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ...	394
---	-----

SECTION: JURISPRUDENCE

Новікова Г.І., Шаповалова К.Г. ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ НАКАЗНОГО ТА ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИЦІ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	396
--	-----

Павленко О.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ — ПІДПРИЄМЦЯ: ВІДМЕЖУВАННЯ ВІД ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА БЕЗ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ.....	400
---	-----

Осовська Ю., Шевченко О. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАКУПІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	407
---	-----

Панталієнко Т.П. ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНО-ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА ЩОДО ЧОЛОВІКІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	409
---	-----

Балюк Г.В., Логінова М.В. ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ.....	412
---	-----

Яновицька А.В. ПЕРЕДАЧА ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВ ДО ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ, МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБИТРАЖУ, ІНОЗЕМНОГО СУДУ.....	415
---	-----

Анохіна Я.В., Обруч Я.Ю., Максименцев М.Г. ВПЛИВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ НА ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ.....	419
---	-----

Синяньська К.М. БАЛАНС МІЖ ПРАВОМ НА ПРИВАТНІСТЬ ТА СВОБОДОЮ ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	423
Голубцова А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	425
Анохіна Я.В., Обруч Я.Ю. КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ ПРАВА НА БЕЗОПЛАТНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	429
Давидов Д.Г. ЩОДО НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «ТЕРОРИЗМ» ТА «ТЕРОРИСТИЧНИЙ АКТ».....	432
Ерстенюк Є.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ СТРОКІВ ДАВНОСТІ.....	436
Кішінець Ю.А. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	440
Красько М.І. «ПРИНЦИП ПРОПОРЦІЙНОСТІ ПРИ КВАЛІФІКАЦІЇ КРАДІЖОК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (Ч. 4 СТ. 185 КК УКРАЇНИ): СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ».....	443
Літинський Д., Шевченко О. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	448
Красько М.І. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЗАСІБ ВЧИНЕННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	451
Мазуркевич Є.М., Шевченко О.В. ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОСИН ГРОМАДЯН З ОРГАНАМИ ВЛАДИ....	456

Маслова М.В., Шевченко О.В. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	458
Сідун К.О. ДОКТРИНА «ПЛОДІВ ОТРУЄНОГО ДЕРЕВА»: ВИТОКИ, МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	461
Машко Ю.В., Шевченко О.В. АДМІНІСТРАТИВНИЙ РОЗСУД В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	466
Ращупкін А.О., Шевченко О.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	469
Гребенюк Є., Чепік-Трегубенко О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.	472
Багабунт В., Пастух Д. ПРОБЛЕМА НЕВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРАКТИКИ ЄСПЛ.....	475
Севрюков Д.Г., Манько В.В. ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ДОКТРИНИ ULTRA VIRES КОНСТИТУЦІЙНИМИ СУДАМИ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС.....	481
Степаненко А.В., Тимофєєв В.П. ЖІНКА МІЖ ТИЛОМ І ПЕРЕДОВОЮ: ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ ПРОФІЛЬ ПАРАМЕДИКІВ ТА ВОЛОНТЕРОК В УМОВАХ ТРИВАЛОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....	485
Siromska H. EVOLUTION OF INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS FOR THE PROTECTION OF FOREIGNERS.....	488
Кумчак В.А., Панасюк О.О. ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ ЯК СКЛАДОВА СПРАВЕДЛИВОГО СУДУ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРИМУСУ ДЕРЖАВИ ДО ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ.....	493

Сідун К.О. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ІНТЕРВ'Ю ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ ТРАДИЦІЙНОМУ ДОПИТУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	498
Ерстенюк Є.А. УКЛАДЕННЯ УГОДИ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	505
Тараненко А., Чепік-Трегубенко О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ У ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРАХ.....	510
Behbudov G., Bayramova V. HEYDAR ALIYEV'S DOCTRINE ON STATE AND LAW.....	513
Пивоварова А.В., Шаповалова К.Г. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ СКАРГИ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	519
Кузнєцова Т.В. ЩОДО ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ У ГАЛУЗІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ.....	523
Балюк Г.В., Марченко О.В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	525
Шинкаренко Б.В., Немченко К.С. ПРОБЛЕМИ УНІФІКАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ...	528
Земляков Є.О., Марченко О.В. ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	532
SECTION: MANAGEMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION	
Vilkhivskiy V. THE ROLE OF GREEN LOGISTICS IN ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TRANSPORT INDUSTRY.....	535

Кривокульська Н. ЦІННІСНИЙ ВИМІР ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	538
Баранецька І. ОПТИМІЗАЦІЯ СЕРВІСНИХ ПРОЦЕСІВ ТОВ «НОВА ПОШТА» НА ОСНОВІ CUSTOMER JOURNEY MAP.....	541
Григоренко С.Р., Герасименко О.О. ІНСТРУМЕНТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	543
Зелінська Ю.С. МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНОЮ РЕФОРМОЮ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	547
Oleksiv T. АДАПТИВНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ІТ-ПІДПРИЄМСТВ.....	551
Зелінська Ю.С. ВПЛИВ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.....	557
Човнюк Д.О., Зелінська А.М. ОСОБЛИВОСТІ РЕКРУТИНГУ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	561
Чикало І. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА.....	563
Протопопова Н., Гололобова В. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ.....	565
SECTION: MARKETING AND ADVERTISING	
Шевченко В., Москаленко В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕАТИВНИХ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА.....	570

SECTION: MECHANICS AND ELECTRICAL ENGINEERING

Tyrsin O., Yakukhin S., Kabatska A.
RENEWABLE ENERGY AS A WAY TO REDUCE CLIMATE
CHANGE..... 573

Tyrsin O., Hukov K., Hukov D.
PROTECTION OF ELECTRICAL EQUIPMENT FROM
OVERHEATING AS A METHOD OF FIRE PREVENTION..... 575

Швед А.С.
ОПТИМІЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ ПЛАЗМОВОГО НАПИЛЕННЯ ДЛЯ
ПІДВИЩЕННЯ МІЦНОСТІ ЗЧЕПЛЕННЯ ПОКРИТТІВ НА
КОНТАКТНИХ ПОВЕРХНЯХ ШИНОПІДВОДІВ..... 577

SECTION: MEDICINE

Підгайна П.І., Літвінова В.О., Князькова І.І.
АНТИМІКРОБНА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ЯК ГЛОБАЛЬНА
ПРОБЛЕМА ХХІ СТОЛІТТЯ..... 579

Кравченко К.О.
«ПАТОГЕНЕТИЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ СИНДРОМУ
УОТЕРХАУЗА—ФРІДЕРІКСЕНА ПРИ МЕНІНГОКОКОВІЙ
ІНФЕКЦІЇ, СПРИЧИНЕНІЙ NEISSERIA MENINGITIDIS»..... 581

Марчук А.В., Гейдаров Г., Таран О.С., Кривоносова О.М.
ВПЛИВ СТРЕСУ, СПРИЧИНЕНОГО ВІЙНОЮ, НА ЗАГОСТРЕННЯ
ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЇ РЕФЛЮКСНОЇ ХВОРОБИ..... 584

Орловська К.В., Шевченко А.В., Радіонова А.С.
РОЗВИТОК ТА ПЕРЕБІГ ДЕРМАТИТУ У МАЙСТРІВ ТАТУ..... 587

Погребна А., Козуб С.
ГЛІКОЗИЛЮВАННЯ ТА ГЛІКАЦІЯ БІЛКІВ: КЛІНІКО-
ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ..... 588

Стрельнікова К.О., Павлова О.О.
ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ НЕРВОВОЇ
СИСТЕМИ ТА ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ В УМОВАХ
ВІЙНИ..... 591

Подгорна Д.С., Товажнянська О.Л.
МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ФАНТОМНОГО БОЛЮ ТА
СТРАТЕГІЇ ЙОГО КУПІРУВАННЯ ЧЕРЕЗ НЕЙРОПЛАСТИЧНІСТЬ 594

4. American Diabetes Association. (2024). 2. Classification and diagnosis of diabetes: Standards of Care in Diabetes—2024. *Diabetes Care*, 47(Suppl. 1), S20–S42. <https://doi.org/10.2337/dc24-S002>
5. Chaudhuri, A. D., & Ramachandran, S. (2021). Glycated albumin versus HbA1c in diabetic patients with chronic kidney disease: A comprehensive review. *Journal of Diabetes and its Complications*, 35(11), Article 108021. <https://doi.org/10.1016/j.jdiacomp.2021.108021>

ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ТА ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Стрельнікова Ксенія Олексіївна

Здобувач вищої освіти медичного факультету

Павлова Олена Олексіївна

д. мед.н. професор

Харківський національний медичний університет

Україна

Актуальність. В умовах війни організм людини тривалий час перебуває під впливом хронічного психоемоційного стресу, що супроводжується активацією гіпоталамо-гіпофізарно-наднирничкової осі, симпато-адреналової системи та порушенням нейроімунної регуляції [4]. Хронічний стрес призводить не лише до психоемоційних розладів, але й чинить системний вплив на функціональний стан внутрішніх органів і метаболічні процеси, зокрема на діяльність шлунково-кишкового тракту [3,4]. Сучасні дослідження свідчать, що ключову роль у формуванні таких змін відіграє **кишково-мозкова вісь (gut–brain axis)**, яка забезпечує двонаправлений зв'язок між центральною нервовою системою, ентеральною нервовою системою, кишковою мікробіотою, імунною та ендокринною системами [1,4]. Порушення регуляторних механізмів цієї осі супроводжується змінами моторики кишечника, вісцеральної чутливості, проникності кишкового бар'єра та складу мікробіоти, що сприяє розвитку функціональних гастроінтестинальних розладів [1,4]. У зв'язку з цим синдром подразненого кишечника (СПК) сьогодні розглядається не як ізольована патологія травної системи, а як розлад взаємодії «кишечник–мозок», у патогенезі якого важливу роль відіграють психоемоційний стрес, нейроендокринні порушення, імунне запалення та дисбіотичні зміни [2,4].

Мета роботи. Узагальнення сучасних наукових даних щодо етіопатогенетичних механізмів порушення функціонального стану шлунково-кишкового тракту в умовах хронічного психоемоційного стресу, зокрема ролі дисрегуляції кишково-мозкової осі у формуванні змін моторики кишечника,

підвищенні проникності кишкового бар'єра, розвитку вісцеральної гіперчутливості та дисбіотичних змін кишкової мікробіоти.

Матеріали і методи. Даний огляд ґрунтується на аналізі сучасних вітчизняних та зарубіжних літературних джерел, присвячених вивченню впливу хронічного психоемоційного стресу на функціональний стан шлунково-кишкового тракту та порушення регуляції кишково-мозкової осі, що супроводжується змінами моторики кишечника, підвищенням проникності кишкового бар'єра, розвитком вісцеральної гіперчутливості та дисбіотичними змінами мікробіоти [1-4]. Пошук наукової інформації здійснювався з використанням міжнародних наукометричних баз даних PubMed і Medscape, а також інших спеціалізованих Internet-ресурсів. Особливу увагу приділено дослідженням, що висвітлюють нейроімунно-ендокринні механізми формування гастроінтестинальних симптомів в умовах тривалого стресового впливу.

Результати. Хронічний психоемоційний стрес в умовах війни запускає каскад адаптаційно-компенсаторних реакцій, які при тривалому впливі набувають патологічного характеру. Одним із ключових механізмів є активація гіпоталамо-гіпофізарно-наднирничкової осі, що супроводжується підвищенням рівня кортизолу та кортикотропін-релізінг-гормону. Це призводить до порушення моторики кишечника, змін секреторної активності, підвищення проникності кишкового бар'єра та модифікації місцевої імунної відповіді. Одночасна активація симпато-адреналової системи супроводжується змінами вісцерального кровообігу, посиленням спазму гладкої мускулатури та порушенням перистальтики шлунково-кишкового тракту [4].

Важливе значення у розвитку гастроінтестинальних порушень має дисрегуляція кишково-мозкової осі та зміни складу кишкової мікробіоти. Сучасні дослідження свідчать, що при посттравматичному стресовому розладі (ПТСР) вісь «мікробіота–кишечник–головний мозок» залучається через складні нейроімунно-ендокринні механізми, які включають активацію прозапальних цитокінів, порушення нейромедіаторного балансу, вплив бактеріальних метаболітів та зміну функціональної активності блукаючого нерва. Такі зміни сприяють підтриманню хронічного низькоградієнтного запалення, розвитку вісцеральної гіперчутливості та формуванню функціональних гастроінтестинальних розладів[1,4].

Клінічно зазначені порушення можуть проявлятися абдомінальним болем, здуттям живота, нудотою, печією, діареєю або закрепамі. Найбільш характерним прикладом функціонального розладу є синдром подразненого кишечника (СПК), для якого типовими є рецидивуючий абдомінальний біль та порушення дефекації за відсутності органічного ураження травної системи. Дані сучасних метааналізів свідчать про достовірний зв'язок між посттравматичним стресовим розладом та підвищеним ризиком розвитку СПК. Зокрема, у ветеранів бойових дій виявлено значно вищу частоту СПК порівняно з іншими гастроінтестинальними захворюваннями, що підкреслює роль хронічного стресу у формуванні функціональної патології кишечника[2].

Додаткове значення мають поведінкові та соціально-побутові чинники воєнного часу, зокрема порушення режиму харчування, дефіцит сну, емоційне переїдання або зниження апетиту, надмірне вживання кофеїну, алкоголю, тютюнопаління, а також недостатня фізична активність. У сукупності ці фактори поглиблюють порушення нейроендокринної регуляції та негативно впливають на функціональний стан шлунково-кишкового тракту. Дані українських досліджень також підтверджують тісний взаємозв'язок між воєнним стресом, психоемоційними розладами, змінами харчової поведінки та погіршенням загального стану здоров'я населення після початку повномасштабного вторгнення [3].

Висновки. Хронічний психоемоційний стрес в умовах війни є важливим патогенетичним чинником порушення функціонального стану шлунково-кишкового тракту. Активація гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникової осі, симпато-адреналової системи та дисрегуляція кишково-мозкової осі сприяють підтримці хронічного низькоградієнтного запалення, розвитку змін моторики і підвищенню проникності кишкового бар'єра, формуванню вісцеральної гіперчутливості та дисбіотичних змін мікробіоти.

Одним із найбільш поширених функціональних розладів, асоційованих із тривалим стресовим впливом, є синдром подразненого кишечника, розвиток якого тісно пов'язаний із порушенням регуляції кишково-мозкової осі.

Отримані дані свідчать про необхідність комплексного підходу до профілактики, діагностики та лікування функціональних гастроінтестинальних розладів у осіб, які перебувають в стані хронічного психоемоційного стресу в умовах війни, з урахуванням особливостей харчової поведінки, стану кишкової мікробіоти та нейроімунно-ендокринних механізмів регуляції.

Список використаних джерел

1. Pan J., Liu X., Wang Y. 2025. Gut-brain axis in post-traumatic stress disorder: microbial mechanisms and therapeutic opportunities // *Frontiers in Pharmacology*. Vol.16.
URL:<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2025.1621678/full>
2. Ng Q. X., Soh A. Y. S., Loke W., Venkatanarayanan N., Lim D. Y., Yeo W. S. 2019. Systematic review with meta-analysis: the association between post-traumatic stress disorder and irritable bowel syndrome // *Journal of Gastroenterology and Hepatology*. Vol. 34, № 1. P. 68–73.
URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30187455/>
3. Stress gut-brain axis : results of modern studies // PubMed.
URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39273008/>
4. Moloney R. D., Desbonnet L., Clarke G., Dinan T. G., Cryan J. F. 2016. The brain-gut axis in stress and stress-related disorders // *International Journal of Clinical and Health Psychology*. Vol. 16, № 1. P. 77–89.
URL: <https://link.springer.com/article/10.1186/s40779-015-0042-5>

Collection of Scientific Papers
with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference
«Science and Technology: New Horizons of Development»
June 3-5, 2026
Prague, Czech Republic

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:
Sole Proprietor Viktoriia Tsiundyk
E-mail: info@isu-conference.com
URL: <https://isu-conference.com/>

Certificate of the subject of the publishing business: ДК №7980 of 03.11.2023.

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY